

सर्वोच्च अदालत
संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सुशीला कार्की
माननीय न्यायाधीश श्री जगदीश शर्मा पौडेल
आदेश

०६९-WO-११६७

विषय:- उत्प्रेषणयुक्त परमादेशसमेत।

बिमलप्रसाद बरालको छोरा कास्की जिल्ला, आर्वा विजय गा.वि.स. वडा नं. ४
घर भई नेपाल वन सेवा जनरल फरेष्ट्री समूहको रा.प. तृतीय (प्रा.) सहायक निवेदक
वन अधिकृत पदमा कार्यरत केदार बराल१

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं१
वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौं१
सचिव, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौं१ विपक्षी
सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौं१
छत्रबहादुरको छोरा रुपन्देही जिल्ला, बुटवल नगरपालिका वडा नं. १०
सुखखानगर बस्ने राजेन्द्र के.सी.१

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३२ र १०७(२) बमोजिम यस
अदालतको क्षेत्राधिकार भित्रको भई दायर हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको संक्षिप्त तथ्य
एवं आदेश यसप्रकार रहेको छ:-

नेपाल वन सेवा जनरल फरेष्ट्री समूह अन्तर्गतको रा.प. द्वितीय श्रेणीमा आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाबाट उत्तिर्ण गरिएका प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी.ले परीक्षा प्रतियोगितामा

भाग लिन पाउने अवस्था नै छैन। नेपाल वन सेवा जनरल फरेष्ट्री अन्तर्गत शाखा अधिकृतको पदमा कार्यरत रहँदा प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी.ले मिति २०६३।४।१६ बाट तलबी अध्ययन बिदामा जर्मनी अध्ययन गर्न गई अध्ययन पश्चात् मिति २०६६।७।१ देखि लगातार रुपले कार्यालयमा गैरहाजिर रहनु भएको छ। निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ६१ ले सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने व्यवस्था अन्तर्गत दफा ६१(१) को खण्ड (६) ले बिदा स्वीकृत नगराई लगातार नब्बे दिनसम्म आफ्नो कार्यालयमा अनुपस्थित हुने कर्मचारीलाई सेवाबाट हटाउने स्पष्ट कानूनी व्यवस्था रहेको छ। प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी. मिति २०६६।७।१ देखि हालसम्म लगातार २ वर्षभन्दा बढी समयसम्म आफ्नो कार्यालयमा गैरहाजिर भै सेवामा नै नरहेको अवस्था भएकोले निजले कर्मचारीको रुपबाट आवेदन नै दिन नपाउने हुँदा निजको आवेदन लिई उत्तिर्ण गरेको कार्य स्वतः नै गैरकानूनी रहेको छ।

निवेदकलाई नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १२(३)(च), १३(१), १९(१) र धारा १८(१) का संवैधानिक हक तथा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ८(१) को कानूनी हक आघात हुनुका साथै प्रत्यर्थीहरुबाट भए गरेका काम, कारवाहीमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा २(ख), १२ एवं निजामती सेवा नियमावली, २०४९ को नियम ८७ को त्रुटि भएकोले लोकसेवा आयोग बहुवा सूचना नं. १९८/०६९-०७०, विज्ञापन नं. २४४१/०६९-७० वन सेवा फरेष्ट्री रिसर्च रा.प. द्वितिय श्रेणीको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षामा प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी.को आवेदन लिने, निजलाई लिखित परीक्षामा सामेल गराउने, मौखिक परीक्षा लिने र प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगबाट मिति २०७०।१।९ मा प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी.लाई योग्यता क्रममा उत्तिर्ण गर्ने र म निवेदकलाई वैकल्पिक योग्यता क्रममा राख्ने निर्णय तथा सिफारिस नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३२ र १०७(२) बमोजिम उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी उक्त पदमा स्वतः म निवेदकलाई बहुवा गरी नियुक्ति र पदस्थापना गर्नु भन्ने परमादेशलगायत अन्य जो चाहिने आज्ञा आदेश वा पूर्जी जारी गरिपाउँ।

प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी.लाई बहुवा सिफारिस गर्ने गरेको मिति २०७०।१।९ को प्रस्तुत रिट निवेदनमा अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म कार्यान्वयन नगर्नु प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी.लाई नियुक्ति नदिनु भनी सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०४९ को नियम ४१ बमोजिम प्रत्यर्थीहरूका नाममा अन्तरिम आदेशसमेत जारी गरिपाउँ भन्ने निवेदन केदार बरालको निवेदन पत्र।

यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको मागबमोजिमको आदेश किन जारी हुन नपर्ने हो ? यो आदेश प्राप्त भएका मितिले बाटाका म्याद बाहेक १५ दिन भित्र विपक्षी नं. ५ का हकमा आफैं वा आफ्नो कानूनबमोजिमको प्रतिनिधि मार्फत र विपक्षी नं. १, २, ३ र ४ का हकमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमार्फत लिखितजवाफ पठाउनु भनी यो आदेश र रिट निवेदनको एक प्रति नक्कलसमेत साथै राखी विपक्षीहरूलाई सूचना दिई त्यसको बोधार्थ महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा पठाई लिखित जवाफ परे वा अवधि नाघेपछि नियमबमोजिम पेस गर्नु।

निवेदकले अन्तरिम आदेशको माग गरेको सम्बन्धमा विचार गर्दा, विपक्षीहरूको समेत कुरा सुनी अन्तरिम आदेश जारी हुने नहुने सम्बन्धमा निचोडमा पुग्न उपयुक्त हुने हुँदा अन्तरिम आदेशको छलफलका लागि विपक्षीहरूलाई सूचना दिई नियमानुसार पेस गर्नु भनी यस अदालतबाट मिति २०७०।१।२४ मा भएको आदेश।

निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ६१ को उपदफा (१) को खण्ड (छ) बमोजिम बिदा स्वीकृत नगराई लगातार नब्बे दिनसम्म आफ्नो कार्यालयमा अनुपस्थित रहेको आधारमा निज सहायक वन अधिकृत राजेन्द्र के.सी.लाई यस मन्त्रालयबाट विभागीय कारवाहीको प्रक्रिया अगाडि बढाइएकोमा निज राजेन्द्र के.सी.ले सो कार्यलाई चित्त नबुझाई सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गर्नु भएको रिट नं. ०६९-WO-०२७० को उत्प्रेषण मुद्दामा सम्मानित अदालतबाट निवेदक विरुद्धको विभागीय कारवाही सम्बन्धी प्रक्रिया जहाँ जुन अवस्थामा छ यथास्थितिमा राख्नु, थप कारवाही नगर्नु नगराउनु भनी मिति २०६९।५।२४ मा अन्तरिम आदेश जारी भएको थियो।

कुनै पनि व्यक्तिलाई दोषी प्रमाणित नभएसम्म निर्दोष सरह कै व्यवहार गर्नुपर्ने कानूनको मान्य सिद्धान्त रहेको साथै रिट नं. ०६९-WO-०२७० को उत्प्रेषण मुद्दा सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको तथा सम्मानित अदालतबाट मिति २०६९।५।२४ मा निवेदक विरुद्धको विभागीय कारवाही सम्बन्धी प्रक्रिया जहाँ जुन अवस्थामा छ यथास्थितिमा राख्नु, थप कारवाही नगर्नु नगराउनु भनी अन्तरिम आदेश जारी भएको अवस्थामा निज राजेन्द्र के.सी.को कसुर प्रमाणित भई दोषी ठहर नभएसम्म निज यस मन्त्रालय अन्तर्गतको कर्मचारी नै हुने कुरामा कुनै विवाद रहेन। साथै निज राजेन्द्र के.सी.लाई लोक सेवा आयोगको मिति २०७०।१।९ को निर्णयले विज्ञापन नं. २४४१/०६९-७०, नेपाल वन सेवा, फरेष्ट रिसर्च समूह रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा मुख्य सूचीमा स्थायी नियुक्तिको लागि सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई सिफारिस गरेको र सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको प.सं. क.प्र. (४-२) २०६९/७० च.नं. १२६ मिति २०७०।१।१० को पत्रबाट राजेन्द्र के.सी.लाई नियुक्तिको लागि गरिएको सिफारिसमा यस मन्त्रालयमा पत्राचार भएकोमा सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०६९।५।२४ मा भएको अन्तरिम आदेशको आधारमा सो मुद्दाको अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्मको लागि मात्र मुख्य सूचीमा सिफारिस भएका निज राजेन्द्र के.सी.लाई हाल नियुक्ति नगरिएको हो। रिट निवेदक वैकल्पिक सूचीमा रहेको व्यक्तिलाई यस मन्त्रालयबाट लोक सेवा आयोगको सिफारिस बिना नियुक्ति गर्न कानूनसम्मत नभएको तथा मुख्य सूचीको व्यक्तिलाई नियुक्ति दिने/नदिने सम्बन्धमा टुङ्गो नलागी, लोक सेवा आयोगबाट सिफारिस भई नआएसम्म वैकल्पिक सूचीका रिट निवेदकलाई नियुक्ति दिन नमिल्ने कुरामा कुनै विवादको विषय नै नभएको हुँदा कानून विपरीत र निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५० को विपरीतको दाबी लिई दायर गरेको प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज भागी भएकोले खारेज गरिपाउँ भनी वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय एवम् ऐ.का सचिवको तर्फबाट पेस भएको लिखित जवाफ।

निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ८७ मा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाद्वारा हुने बढुवाका लागि बढुवा गरिने पदको एक श्रेणी मुनिको पदमा ऐनको दफा २१ बमोजिमको सेवा अवधि र शैक्षिक योग्यता पुगेका बढुवा गरिने पदसँग सम्बन्धित

सेवाका निजामती कर्मचारी उम्मेदवार हुन सक्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही अनुरूप यस आयोगबाट विज्ञापन नं. २४४१/०६९-७०(आ.प्र.) नेपाल वन सेवा, फरेष्ट्री रिसर्च समूह, रा.प. द्वितीय श्रेणी (प्रा.) उपसचिव वा सो सरहको तोकिएको शैक्षिक योग्यता पुगेका बहुवा गरिने पदसँग सम्बन्धित सेवाका निजामती कर्मचारी उम्मेदवार हुन सक्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही अनुरूप यस आयोगबाट विज्ञापन नं. २४४१/०६९-७०(आ.प्र.) नेपाल वन सेवा, फरेष्ट रिसर्च समूह, रा.प. द्वितीय श्रेणी (प्रा.) उपसचिव वा सो सरहको तोकिएको शैक्षिक योग्यता र सेवा अवधि पुरा गरेका सेवा अन्तर्गतका रा.प. तृतीय श्रेणीका कर्मचारी संभाव्य उम्मेदवार हुने गरी विज्ञापन प्रकाशित भएको थियो। सो विज्ञापनमा नियुक्तिको लागि सिफारिस गरिएका उम्मेदवार राजेन्द्र के.सी.ले पेस गरेको दरखास्तबाट निज सो प्रतियोगिताको लागि संभाव्य उम्मेदवार हुने देखिएको र निजको दरखास्त फाराम सम्बन्धित मन्त्रालयबाट प्रमाणित भई आएको आधारमा दरखास्त लिई परीक्षामा समावेश गरी सिफारिस गरिएको हो। साथै निज राजेन्द्र के.सी. निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा २२ बमोजिम बहुवाको लागि संभाव्य उम्मेदवार हुन नपाउने अवस्था रहेको प्रमाण पेस भएको अवस्था समेत देखिँदैन। तसर्थ आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाद्वारा हुने बहुवाको लागि आवश्यक पर्ने आधार पुरा भएको, सोबमोजिम सम्बन्धित मन्त्रालयबाट दरखास्त फाराम प्रमाणित भई आएको र ऐनको व्यवस्थाबमोजिम बहुवाको संभाव्य उम्मेदवार हुन नसक्ने प्रमाण पेस नभएको अवस्थामा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको माध्यमबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई सिफारिस गर्ने सम्बन्धी यस आयोगबाट भएको काम कारवाही कानूनसम्मत भएकोले रिट निवेदन खारेजयोग्य छ, खारेज गरिपाउँ भनी लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयको तर्फबाट पेस भएको लिखित जवाफ।

सर्वप्रथमतः विपक्षी रिट निवेदक वैकल्पिक उम्मेदवारको रूपमा सिफारिस गरिएका उम्मेदवार भएकाले मुख्य उम्मेदवारले नियुक्ति नबुझ्ने, नपाउने अथवा नियुक्ति बुझेर, पाएर पनि एक वर्ष भित्रै पद रिक्त हुन आउने अवस्था नपरेसम्म विपक्षीको कुनै हकदैन। नै श्रृजना नहुने हाल त्यस्तो अवस्था नरहेको नभएको म प्रत्यर्थी नै बहुवा नियुक्ति पाउन प्रयत्नशिल

रहेको अवस्थामा सो पदमा बढुवा नियुक्ति पाउने विपक्षीको हकदैया नै नपुग्ने हुँदा हकदैयाको अभावमा रिट निवेदन खारेजभागी छ।

म प्रत्यर्थी बहाल रहेको विभागीय मन्त्रालयलेसमेत उक्त पदमा सरिक हुन भर्नुपर्ने दरखास्त फारामसाथ पेस गर्नुपर्ने नोकरी प्रमाणित गरेको ब्यहोरा प्रमाणित गरिदिएको कारणले उक्त पदमा संभाव्य उम्मेदवार भई आफ्नो क्षमता प्रदर्शन गरेर बढुवाका लागि मुख्य उम्मेदवारको रुपमा छनौट भएको हुँ। म प्रत्यर्थीले नै सो पदमा नियुक्ति पाउन आवश्यक उपचार माग गरिरहेको अवस्थामा विपक्षी जस्ता वैकल्पिक उम्मेदवारले नियुक्ति पाउने प्रश्नै उठ्दैन।

जहाँसम्म म प्रत्यर्थी रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा कार्यरत रहेको अवस्था विद्यमान नभएकोले रा.प. द्वितिय श्रेणीको पदमा बढुवाका लागि उम्मेदवार नै हुन नपाउने भनी विपक्षीले उठाएको प्रश्न छ, त्यस सम्बन्धमा हाल बहाल रहेको रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा कार्यरत रहन नपाएको मेरो व्यक्तिगत वा निजी कमजोरी, गल्ती भएको कारणले नभएर अड्डा अधिकारीको गल्ती त्रुटिको कारणले सो अवस्था श्रृजना भएको हुनाले त्यसको असर म माथि नपर्ने स्पष्ट नै छ। अड्डा वा अधिकारीको गल्ती त्रुटिको कारणले पक्षको हक नजाने भनी सम्मानित अदालतबाटै धेरैबटा मुद्दामा कानूनी सिद्धान्तसमेत संस्थापित भएको अवस्था छ।

म प्रत्यर्थीले पटक पटक हाजिर हुनपाउँ भनी निवेदन दिँदासमेत हाजिर नगराई म उपर उल्टै विभागीय कारवाही गर्न लागेको विरुद्धमा मैले सम्मानित अदालतमा नै रिट निवेदन दायर गरेको र सो रिटमा निवेदकको विरुद्धको विभागीय कारवाही सम्बन्धी प्रकृया जहाँ जुन अवस्थामा छ, यथास्थितिमा राख्नु थप कारवाही नगर्नु, नगराउनु भन्नेसमेत ब्यहोराको अन्तरिम आदेश जारी भई विचाराधीन अवस्थामा रहेको छ।

यसरी नै निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा २२क. मा भएको बढुवा नियुक्ति रोक्का तथा फुकुवा हुने सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थामा कुनै निजामती कर्मचारीको बढुवाको लागि सिफारिस भईसकेपछि बढुवा नियुक्ति नपाउन्जेल निलम्बन वा बढुवा रोक्का वा तलब वृद्धि रोक्का भएमा उल्लेखित अवधि भर निजको बढुवा नियुक्ति रोक्का गरिनेछ र निलम्बनबाट निजले सफाई पाएमा वा रोक्का अवधि समाप्त भएपछि निज निलम्बन वा

रोक्का नभए सरह मानी नियुक्ति दिई जेष्ठता कायम गरिनेछ भन्ने उल्लेख गरिएको हुँदा सो दफाले निर्धारण गरेको अवस्था र स्थितिसमेत म प्रत्यर्थीको नभएको हुँदा मैले बहुवा नियुक्ति नपाई वैकल्पिक उम्मेदवारले नियुक्ति पाउनुपर्ने अवस्था किमार्थ पनि छैन।

निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ६४ को उपनियम (१क) र (१ख) बमोजिम मैले मागेको अध्ययन/असाधारण बिदा स्वीकृत भईसकेको अवस्था रहेको र सो बिदाको अवधि नसकिदै मैले हाजिर भई काम गर्नपाउँ भनी निवेदन दिएको अवस्थामा मलाई सेवामा गैरहाजिर रहेको भन्न मिल्दैन।

वन विभागको मिति २०६९।५।३१ को सुरुवा पत्र एवं निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम १२७ बमोजिम गठित सम्बद्धता समितिको मिति २०६९।११।१२ मा बसेको बैठकले मैले हासिल गरेको M.Sc. (Tropical and International Forestry) को उपाधिलाई सम्बद्धता प्रदान गर्ने गरेको निर्णयले मेरो पदाधिकार हालसम्म पनि कायम नै रहेको पुष्टि गर्दछ।

अतः माथि उल्लेखित बुँदाहरूको आधारमा विपक्षी रिट निवेदकको रिट निवेदन खारेज गरी पाउन सादर अनुरोध गर्दछु भनी राजेन्द्र के.सी.ले पेस गरेको लिखित जवाफ।

यसमा विपक्षी राजेन्द्र के.सी.को समेत ०७०-WO-००४० को निवेदन परी यस अदालतमा विचारधीन रहेको भनी विपक्षी राजेन्द्र के.सी.का तर्फबाट उपस्थित कानून व्यवसायीले बहसको क्रममा इजलाससमक्ष जानकारी गराई निवेदनसमेत दिएकोले उक्त ०७०-WO-००४० को रिट निवेदनसमेत साथै राखी अन्तरिम आदेश सम्बन्धी छलफलका लागि पेस गर्नु भनी यस अदालतबाट मिति २०७०।४।२७ मा भएको आदेश।

यसमा विपक्षीहरू सबैको लिखितजवाफ परिसकेको देखिँदा पूर्ण सुनुवाइको लागि नियमानुसार गरी इजलास समक्ष पेस गर्नु भनी यस अदालतबाट मिति २०७०।७।१२ मा भएको आदेश।

नियमबमोजिम पेसी सूचीमा चढी निर्णयार्थ यस इजलास समक्ष पेस हुन आएको प्रस्तुत उत्प्रेषणयुक्त परमादेशसमेतको रिट निवेदनसहितको मिसिल अध्ययन गरी पक्ष विपक्षको निम्नबमोजिमको बहससमेत सुनियो।

रिट निवेदक केदार बरालकोतर्फबाट उपस्थित विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता श्री शम्भु थापाले रिट निवेदक हाल नेपाल वन सेवा, जनरल फरेष्ट्री समूह अन्तर्गतको राजपत्राङ्कित द्वितिय श्रेणी (प्रा.) उपसचिव पदमा बढुवा भई पदस्थापनसमेत भएकोले प्रस्तुत निवेदनको औचित्य समाप्त भएकोले प्रस्तुत मुद्दाबाट केही कारवाही गर्नु पर्ने अवस्था नभएकोले केही गरीरहनु परेन भनी गर्नु भएको बहससमेत सुनियो।

प्रत्यर्थी वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयसमेतको तर्फबाट उपस्थित विद्वान सह-न्यायाधिवक्ता श्री कृष्णजिवी घिमिरेले रिट निवेदकले जुन विषयलाई लिएर निवेदन दिनु भएको हो सो निजले प्राप्त गरी बढुवा भई उपसचिव पदमा पदस्थापनसमेत भईसकेको हुँदा प्रस्तुत निवेदनको औचित्य समाप्त भएकोले रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो।

त्यसैगरी प्रत्यर्थी राजेन्द्र के.सी.को तर्फबाट उपस्थित विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता श्री हरिप्रसाद उप्रेतीले रिट निवेदक बढुवाको वैकल्पिक उम्मेदवार भएको र म मुख्य उम्मेदवार राजेन्द्र के.सी. विभागीय कारवाहीको सिलसिलामा रहेकोले मैले नियुक्ति पाउनु पर्ने भनी प्रस्तुत निवेदन दिएकोमा निज निवेदक बढुवा भै कामकाजसमेत गरिरहेको र मुख्य उम्मेदवारबाट बढुवाको जिम्मेवारी स्वीकार नगरेमा वा १ वर्ष भित्र उक्त पद कुनै तरिकाबाट रिक्त रहेको भएमा मात्र वैकल्पिक उम्मेदवारले मौका पाउने भएकोले प्रस्तुत निवेदन खारेजयोग्य भएकोले खारेज गरिपाउँ भनी बहससमेत प्रस्तुत गर्नुभयो।

यसमा विपक्षी मध्येका राजेन्द्र के.सी. कार्यालयमा लगातार ९० दिन वा सो भन्दा बढी बिदा स्वीकृत नगराई गैरहाजिर (गयल) भएकोले निज विरुद्ध सेवाबाट हटाउने कारवाही प्रारम्भ भै रहेकोमा निजलाई लोक सेवा आयोग बढुवा सूचना नं. १९८/०६९-७० विज्ञापन नं. २४४१/०६९-७० वन सेवा फरेष्ट रिसर्च रा.प. द्वितिय श्रेणीको परीक्षामा सामेल गराई निजलाई मुख्य उम्मेदवारको रूपमा लोक सेवा आयोगसमेतबाट सिफारिस भएकोले निजले बढुवा नपाउने हुँदा म १ नं. वैकल्पिक उम्मेदवार रहेको हुँदा सो पदमा नियुक्ति दिलाईपाउँ भन्ने निवेदन दाबी रहेकोमा विपक्षी मध्येका राजेन्द्र के.सी.उपर सेवाबाट हटाउने कार्यको प्रारम्भ भएको अवस्थामा निजले सो कारवाहीमा चित्त नबुझाई सम्मानित

सर्वोच्च अदालतमा उत्प्रेषणयुक्त परमादेश मुद्दा दिएको र उक्त मुद्दामा आदेश हुँदा निवेदक उपरको कारवाही जहाँ जुन अवस्थामा छ त्यही अवस्थामा राख्न बाँकी कारवाही नगर्नु भनी आदेश भएको हुँदा कारवाही प्रारम्भ गर्दैमा राजेन्द्र के.सी. दोषी हुनु भनी मान्न मिलेन। त्यसैगरी निजले नियुक्ति पत्र कानूनबमोजिम नबुझेमा वा अस्वीकार गरेमा वा १ वर्ष भित्र सो पद कुनै कारणबाट रिक्त भएमा मात्र वैकल्पिक उम्मेदवारले मौका पाउने हो तसर्थ निवेदन खारेज गरिपाउँ भनी वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयसमेतले लिखित जवाफ पेश गरेको देखियो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा रिट निवेदकको मुख्य निवेदन दाबी विपक्षी मध्येका राजेन्द्र के.सी.लाई लगातार कार्यालयमा बिदा स्वीकृत नगराई ९० दिनभन्दा बढी गयल भएकोले निजउपर सेवाबाट हटाउने कारवाही प्रारम्भ भएको हुँदा त्यस्तो व्यक्तिलाई लोक सेवा आयोगबाट बहुवा सूचना नं. १९८/०६९-७०, विज्ञापन नं. २४४१/०६९-७० वन सेवा फरेष्ट रिसर्च रा.प. द्वितिय श्रेणीको उपसचिव पदमा सफल मुख्य उम्मेदवारको रूपमा घोषणा गरिएको र मलाई वैकल्पिक उम्मेदवारको रूपमा घोषणा गरिएको छ। मुख्य उम्मेदवारलाई विभागीय कारवाहीको प्रारम्भ गरिएकोले मलाई उक्त पदमा सिफारीस गरिपाउँ भन्ने रहेको देखिन्छ। सर्वप्रथमतः मुख्य उम्मेदवारले नियुक्तिपत्र बुझ्न कानूनबमोजिम इन्कार वा अस्वीकार गरेमा वा कुनै कारणवस सो पदमा मुख्य उम्मेदवारले नियुक्तिपत्र बुझेर पनि १ वर्ष भित्रै कुनै कारणबाट उक्त पद रिक्त हुन आएमा मात्र वैकल्पिक उम्मेदवारले नियुक्ति पाउने सम्भावना रहन्छ। जब मुख्य उम्मेदवारले नै बहुवाको पत्र माग गरिरहेको अवस्थामा निवेदनदाबी पुग्ने अवस्था नै रहदैन। त्यसका अलावा यी रिट निवेदक हाल नेपाल वन सेवा जनरल फरेष्ट समूह, राजपत्रांकित द्वितिय श्रेणी (प्रा.) उपसचिव पदमा बहुवा भई पदस्थापनसमेत भई कार्य गरिरहेको भनी वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको प.सं. ज.व्य/व्य.फा. ०७०/७१ नं. ४४४१ मिति २०७१।२।१४ को पत्रद्वारा देखिएको छ। निवेदकले जुन विषयवस्तुलाई लिएर निवेदन दाबी गरेको हो सो प्राप्त गरी निज हाल बहुवा भै कार्यसमेत गरिरहेको देखिँदा प्रस्तुत निवेदनको कुनै औचित्य नै नरहेकोले यसमा केही बोली रहनु पर्ने अवस्था देखिएन।

अतः माथि उल्लेखित आधार कारणहरुबाट प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्छ।
अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल

यो आदेशको प्रमाणित प्रतिलिपिसमेत साथ राखी फैसलाको जानकारी विपक्षीहरुलाई महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमार्फत दिनु।

प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत (उपसचिव):- प्रेम खड्का
कम्प्युटर गर्ने:- मन्जिता ढुंगाना

इति सम्बत् २०७२ साल साउन २६ गते रोज ३ शुभम् ।